

GeM वर वारंवार विचारले जाणारे प्रश्न

**Frequently Asked Questions
(FAQs)**

खरेदीदार नोंदणी -

1: GeM पोर्टलवर संस्थेची नोंदणी करण्यासाठी काय आवश्यक आहे?

आधार क्रमांक, अधिकृत mail id (gov.in/nic.in), अधिकृत Landline क्रमांक आणि एखाद्या संस्थेचे बँक खाते तपशील GeM पोर्टल वर संस्थेची नोंदणी करण्यासाठी आवश्यक आहे.

2 - विभाग खात्यावर विभाग/नाव उपलब्ध नसल्यास काय करावे?

विभाग व खात्यावर नाव टाकण्यासाठी, कृपया खालील तपशीलासह GeM ला मेल पाठवा-

१ संस्थेचा प्रकार

२ राज्य (जर तो केंद्र सरकारच्या अधीन नसेल तर)

३ मंत्रालयाचे नाव

४ विभागाचे नाव

3 - नॉदणी दरम्यान भरलेला e-mail id कसा सत्यापित (Set) करायचा?

वापरकर्त्याने आपल्या नॉदणी दरम्यान अधिकृत e-mail id प्रदान करणे आवश्यक आहे. आवश्यक field मध्ये त्याचे नाव टाकल्यावर, अधिकृत e-mail id वर एक OTP पाठविला जातो. वापरकर्त्याला त्याच्या/तिच्या e-mail id मध्ये OTPसाठी Login करणे आवश्यक आहे. नॉदणी फॉर्ममध्ये OTP टाकल्यावर, e-mail id सत्यापित होईल.

4 - Referral Verification/Verifying Authority ची भूमिका काय आहे?

पडताळणी अधिकाऱ्याला एक अधिसूचना पाठवली जाते, ज्याची नॉदणी ४८ तासांच्या आत रद्दबातल केली जाऊ शकते, अशा नॉदणीचे सत्यापन पडताळणी अधिकाऱ्याकडून केली जाते.

5 - SPGAसाठी सक्षम बँकांचे नाव काय आहे?

आयसीआयसीआय, एचडीएफसी आणि एसबीआय या SPGAसाठी सक्षम बँका आहेत.

6 - जर प्राथमिक वापरकर्ता स्थानांतरित झाला असेल तर GEM वरील एकाच खात्याने संस्था कशी पुढे जाईल?

प्राथमिक वापरकर्त्याचे खाते निष्क्रिय झाले असेल तर ते खाते दुसऱ्या प्राथमिक वापरकर्त्याकडे हस्तांतरित करू शकतो. मात्र प्राथमिक वापरकर्त्याला माझे प्रोफाईल अंतर्गत निष्क्रिय खाते यावर क्लिक करण्याची आवश्यकता आहे. क्लिक केल्यावर नवीन HoD चे email id प्रविष्ट करा आणि त्याच्या/तिच्या निष्क्रियतेची खात्री करा. यानंतर खाते नवीन प्राथमिक वापरकर्त्याकडे हस्तांतरित केले जाईल. नवीन प्राथमिक वापरकर्ता हा जुन्या वापरकर्त्याच्या id सह मात्र नवीन पासवर्डसह login करू शकतो.

7 - प्राथमिक वापरकर्त्याची नोंदणी कोण सत्यापित करते?

त्याच श्रेणीतील पदाधिकारी किंवा एक श्रेणी कमी किंवा एक उच्च श्रेणीतील अधिकारी, सत्यापन प्राधिकरण म्हणून नोंदणी करू शकतो आणि त्यासाठी gov/nic/gembuyer/Organisation यांचा Specific E-mail ID असणे आवश्यक आहे.

8 – देयक अदाईसाठी डीडीओ वैध भूमिका बजावू शकतात का?

नाही, देयक अदाईसाठी वैध भूमिका बजावू शकत नाही. डीडीओ केवळ Payment पद्धतींसाठी “PFMS” and “GPA (GeM Pool Account)” याचा अवलंब करतील.

9 - पासवर्ड विसरल्यावर तो पुन्हा Re-set कसा करायचा?

कृपया तुम्ही आधी होम पेजवर लॉगिन करा. आपल्या यूझर आयडी टाईप करा आणि ‘पासवर्ड विसरलात’ या पर्यायाला क्लिक करा. पुन्हा आपला यूझर आयडी पुन्हा आणि captcha टाका आणि सबमिट बटनवर क्लिक करा. आपल्याला आपल्या नोंदणीकृत मेल आयडीवर रिसेट केलेला पासवर्ड पाठविला जाईल जो तुम्ही पुन्हा सेट करण्यासाठी वापरू शकता.

10 - PSUs/Autonomous organisations असल्याने, आम्हाला NIC कडून NIC/GOV email मिळविण्यास समस्या उद्भवते. GeM portal वर प्राथमिक वापरकर्त्यांच्या रूपात नोंदणी करण्यासाठी माझ्याकडे gov/nic email नसल्यास काय काय करता येईल?

सार्वजनिक क्षेत्र उपक्रम/ स्वायत्त संस्थांना ज्या समस्यांना तोंड द्यावे लागत आहे त्या समस्या लक्षात घेता त्यांच्या विनंतीनुसार, प्राथमिक वापरकर्त्यांना GeM पोर्टल वर @gembuyer.in email id आधार घेता येईल. जेणेकरून gem पोर्टलवर त्याची नोंदणी आणि व्यवहार करणे शक्य होईल. अशा प्रकारे ज्या व्यक्तींना @gembuyer.in email id आवश्यक आहे त्यांच्या तपशीलाची माहिती फक्त EXCEL FORM मध्ये लवकरात लवकर भरावी.

12: - प्राथमिक वापरकर्ता आणि दुय्यम वापरकर्ता @ gembuyer.in email id साठी अर्ज करू शकतात का?

होय, आपण आधीच्या प्रश्नामध्ये दर्शविलेल्या नमुन्यानुसार आपल्या शेवटच्या समर्थकांकडून योग्य मंजूरीसह प्राथमिक आणि दुय्यम वापरकर्ता दोन्हीसाठी @ gembuyer.in email id साठी अर्ज करू शकतो. परंतु प्रत्येक व्यक्तीच्या विरूद्ध नेमण्यात येणाऱ्या योग्य भूमिकेचा योग्य प्रकारे उल्लेख करणे गरजेचे आहे.

13: - GeM पोर्टलवर व्यवहार करण्याशिवाय इतर कोणत्याही उद्देशाने तयार केलेली @ gembuyer.in email id वापरू शकतो का?

नाही @ gembuyer.in निर्मित email id चा उपयोग फक्त GeM पोर्टलवर व्यवहार करण्यासाठीच केला जाईल.

दुय्यम वापरकर्ता निर्मिती

1 - किती विभाग तयार केले जाऊ शकतात आणि आवश्यकता असल्यास किती संपादित करू शकता व किती काढून टाकू शकतात/ खोडून टाकू शकतात?

प्राथमिक वापरकर्ता संस्थेच्या आवश्यकतेनुसार अनेक विभाग तयार करू शकतात आणि कोणत्याही वेळी विभाग संपादित करू शकतात/काढून टाकू शकतात/ खोडून टाकू शकतात.

2 - प्राथमिक वापरकर्त्याने दुय्यम वापरकर्त्यांसाठी पोस्ट कसे तयार करावे आणि कसे जोडावे?

पोस्ट तयार करणे किंवा व्यवस्थापित करणे हे GeM चे एक अभिनव वैशिष्ट्य आहे. प्राथमिक वापरकर्त्याला login करण्याची आणि Manage पोस्टवर क्लिक करण्याची आवश्यकता आहे. आवश्यकतेनुसार त्याला/तिला DDO/PAO/Buyer/Consignee सारखे पोस्ट जोडावे लागतील आणि त्यात ते एकापेक्षा अधिक भूमिका देखील निवडू शकतील.

3 - दुय्यम वापरकर्त्याचे खाते सक्रिय करण्याच्या कोणत्या प्रक्रिया आहेत?

दुय्यम वापरकर्त्याच्या इमेल वर link पाठविली जाईल आणि तिचा स्वीकार केल्यावर, दुय्यम वापरकर्ते खाते सक्रिय होईल.

4 - दुय्यम वापरकर्त्यांसाठी वापरकर्ता आयडी आणि पासवर्ड कोण तयार करू शकतो?

दुय्यम वापरकर्ता स्वतःच्या इमेल आयडीवर पाठविलेल्या link वर क्लिक केल्यानंतर त्याचा/तिचा युजर आयडी व पासवर्ड स्वतः तयार करू शकेल. येथे एक नवीन स्क्रीन दिसेल ज्यावर त्याला/तिला संपूर्ण माहिती भरणे आवश्यक आहे.

5 - जर GOV/NIC ईमेल नसेल तर दुय्यम वापरकर्ता म्हणून (buyer / consignee किंवा दोघे) नोंदणी कशी करावी?

GOV/NIC ईमेलसाठी अर्ज करा आणि **GOV/NIC** ईमेल प्राप्त झाल्यावर नोंदणी करा. जर तुम्हाला **GOV/NIC** ईमेल मिळविण्यात काही अडचण आली तर आपण @gembuyer.in email साठी GeMला विनंती करून नवीन इमेल आयडीसाठी अर्ज करू शकतात.

7 - @ gembuyer.in ईमेल मिळविण्यासाठी किती वेळ लागतो?

प्रश्नपत्रक क्र.८ मध्ये स्पष्ट केल्याप्रमाणे, एक्सेल फॉर्ममध्ये माहिती पुरविल्याबद्दल आणि त्याची नोंदणीकृत विभागप्रमुख/प्राथमिक वापरकर्त्याने पाठविलेल्या ई-मेलद्वारे विनंती अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर 48 तासांत @ gembuyer.in हा ईमेल दिला जाईल.

दुय्यम वापरकर्ता लॉगिन

1: - दुय्यम वापरकर्ता खाते सक्रिय करण्याच्या कोणत्या प्रक्रिया आहेत?

दुय्यम वापरकर्त्याने आपले खाते सक्रिय होण्यासाठी दिलेल्या link वर क्लिक करण्याची आवश्यकता आले त्यानंतर दुय्यम वापरकर्त्याचा ईमेल आयडी (नोंदणी काळात वापरलेला) link वर पाठवला जाईल.

2: - दुय्यम वापरकर्त्यांसाठी वापरकर्ता आयडी आणि पासवर्ड कोण तयार करू शकेल?

दुय्यम वापरकर्ता स्वतःच्या ईमेल आयडीवर पाठविलेल्या सक्रिय link वर क्लिक केल्यानंतर त्याचा/तिचा यूजर आयडी व पासवर्डस स्वतः तयार करू शकतो. यासाठी त्याला आपली माहिती भरणे आवश्यक आहे त्यानंतर एक नवीन स्क्रीन दिसेल.

3: - Key महत्वाचे का आहे?

निर्माण केलेल्या BID/Reverse Auction च्या सुरक्षेची खात्री करण्यासाठी Key महत्वाची आहे.

4: - Key चा वापर कधी केला जाईल?

Key जे GeM ३.० मधील एक नवीन सुविधा BID/Reverse Auction तयार कर्तन विक्रेताद्वारे एखादा दस्तऐवज encrypt करण्यासाठी वापरली जाईल. BID/Reverse Auction मध्ये सहभागी असलेला विक्रेता समान encrypted दस्तऐवज प्राप्त करेल आणि सार्वजनिक key उघडण्यासाठी आवश्यक राहिल.

5: - दुय्यम वापरकर्ता म्हणून gov/nic पेक्षा इतर email वापरू शकतो का? (विक्रेता नोंदणी)

नाही, GeM 3.0 मध्ये, एक दुय्यम वापरकर्ता फक्त gov / nic मेल id च वापरू शकतो.

6: - दुय्यम वापरकर्ता म्हणून जर वैयक्तिक email ID असेल तर हा email ID किती काळ वापरू शकतो?

GeM server च्या उपलब्ध database मध्ये, @gembuyer.in ही ई-मेल आयडी तयार केले आहेत ज्यात वैयक्तिक ई-मेल आयडी असतील आणि वापरकर्त्यांना त्याबद्दल सूचित केले जाईल. वापरकर्त्याला @ Gembuyer.in ईमेल आयडी प्राप्त झाल्यानंतर 1 आठवड्यात वापरकर्त्याने ईमेल आयडी बदलणे आवश्यक आहे, नाहीतर ते कार्य करणे बंद करेल.

7: - वैयक्तिक ईमेल कसा बदलू शकतो आणि त्यासाठी किती वेळ लागेल?

खरेदीदार/प्राप्तकर्ता यांनी login करून my account वर क्लिक करा तिथे password बदलू शकता. या प्रक्रीये साठी साधारण २-३ मिनिटे लागतील.

8: GeM पोर्टलवर नोंदणीकृत दुय्यम वापरकर्ता म्हणून असलो आणि @ gembuyer.in ईमेल आयडी प्राप्त झाला नसल्यास काय करावे लागेल?

जसे की GeM Server मधील उपलब्ध Database मध्ये, प्रश्न क्र. 6 त नमूद केलेली माहिती समाविष्ट नाही. त्यामुळे वापरकर्त्यांचा @ gembuyer.in ईमेल तयार करू शकत नाही. अशा परिस्थितीत, प्रश्न क्रमांक 6 मध्ये वर्णन केलेल्या प्रक्रियानुसार कृपया GeMवर ईमेल आयडी प्राप्त व्हावा असा विनंती मेल पाठविणे आवश्यक आहे.

9: - आमची संघटना पीएसयू / अन्य श्रेणी अंतर्गत येते आणि ती केंद्रीय किंवा राज्य सरकार नाही. आम्ही @ gembuyer.in ईमेल आयडीसाठी विनंती करू शकतो का?

सर्व दुय्यम वापरकर्ते (खरेदीदार आणि ग्राहक/प्राप्तकर्ता) जे GeM पोर्टलवर व्यवहारांसाठी अधिकृत होऊ इच्छितात ते सर्व @ gembuyer.in ईमेल आयडीसाठी अर्ज करू शकतात.

10: - माझ्या वैयक्तिक ईमेल आहे आणि सध्या मला Gemवर व्यवहार करताना कोणतीही समस्या येत नाही. तर मी nic/gov किंवा @gembuyer.in इमेलवर जाऊ शकतो का?

होय आवृत्ती 3 मध्ये, दुय्यम वापरकर्त्याला वैयक्तिक ईमेल आयडीसह व्यवहार करण्याची परवानगी नाही. पण आम्ही विद्यमान वापरकर्त्यांचा इमेल कोणत्याही वेळी थांबवू शकतो. अशा वेळी जर आपण विद्यमान वापरकर्त्याला विनंती केली आहे तर ताबडतोब GOV/NIC/@ gembuyer.in इमेल जाऊ शकता.

थेट खरेदी

1: - खरेदीदार GeMवर माल खरेदी करण्यासाठी अनेक वितरण स्थाने निवडू शकतो का?

होय, GeMवर माल खरेदी करण्यासाठी खरेदीदार अनेक वितरण स्थाने निवडू शकतो.

2: - मागील खरेदी किंमत काय आहे आणि ती GeMवर कुठे पाहू शकतो?

खरेदीदाराने cartमध्ये त्याचे/तिचे उत्पादन जोडल्यानंतर, त्याला/तिला 'Proceed to Checkout' करणे आवश्यक आहे. तपासणी करण्यापूर्वी तिथे शेवटची खरेदी किंमत उपलब्ध होईल.

3: - contract देण्यापूर्वी वितरणाचा कालावधी संपादित करणे शक्य आहे का?

होय, GeM 3.0 वर, contract देण्यापूर्वी तपासणीचा कालावधी संपादित करणे शक्य आहे.

4: - PAC खरेदीमध्ये थेट खरेदीची मर्यादा किती आहे?

प्रत्यक्ष खरेदीसाठी, ऑटोमोबाईलना मर्यादा नाही; तथापि, उरलेल्या उत्पादनांची मर्यादा 50,000 पर्यंत समान राहिल आणि जर ऑटोमोबाईलव्यतिरिक्त उत्पादनांची किंमत 50,000 पेक्षा अधिक असेल तर खरेदीदारला "BID/Reverse Auction" ची निवड करावी लागेल.

सामान्य प्रश्न

1: - यूजर आयडी आणि पासवर्डमध्ये अक्षराची पुनरावृत्ती करण्याची परवानगी का नाही?

कारण, वापरकर्ता आयडी आणि पासवर्डमध्ये 8 वर्ण असावे. ज्यात, 1 upper case अक्षर, 1 lower case अक्षर, एक अंक आणि एक विशेष अक्षर/चिन्ह असणे आवश्यक आहे. यामुळे आपल्या खात्याची सुरक्षा वाढते.

2: - खरेदीदारांसाठी सल्लामसलत बैठक आयोजित करण्याचा उद्देश काय आहे?

आपल्याला माहित आहे की केंद्र सरकार / राज्य सरकार / सार्वजनिक उपक्रमांकरिता सामान्य वापर वस्तू व सेवांच्या खरेदीसाठी ऑनलाइन ई-बाजारपेठ (GeM) ही ऑनलाइन बाजारपेठ आहे. बाजारपेठ GeM विक्रेत्याद्वारे उत्पादनांची विस्तृत श्रेणी सक्षम करत आहे आणि सर्व शासकीय खरेदीदारांसाठी एक कार्यक्षम आणि पारदर्शी बाजारदेखील प्रदान करते आहे. नवीन आवृत्ती विकसित करण्याच्या या प्रक्रियेमध्ये, GeMच्या चांगल्या सेवांसाठी सर्व stakeholdersकडून अभिप्राय व सूचना प्राप्त करण्यासाठी, पोर्टलच्या अधिसूचनावर दिलेल्या नियोजनानुसार सल्लागार बैठक आयोजित करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

3: - आधार क्रमांक देणे का आवश्यक आहे?

GeMवरील व्यवहारांसाठी सरकारी आधारधारकांची संख्या फक्त व्यक्ती ओळखण्यासाठी आणि GeM व्यवहारांमध्ये कायदेशीर मान्यताची आवश्यकता असलेल्या दस्तऐवजांवर ई-स्वाक्षरी म्हणून वापरली जाते. ई-स्वाक्षरी म्हणजे हस्तलिखित स्वाक्षरी जी इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षरी म्हणून समतुल्य आहे. ही नाव किंवा स्वाक्षरी असलेल्या हस्तलिखित फाईल स्वरूपात आहे किंवा ते एक अधिकृत पत्र आहे.

4: - आधार आणि पॅन जोडलेले असलेल्या ग्राहकाच्या खरेदीवर व्यवहार करणे आवश्यक आहे का?

सर्व व्यवहार खरेदीदार संघटना आणि वापरकर्त्यांचा हुद्दा विरुद्ध मॅप केले जातात, वैयक्तिक नाही.

5: - विक्रेत्याची वैयक्तिक खरेदीची माहिती इतर कुठल्याही एजन्सीशी सामायिक केली जाते का?

नाही, विक्रेत्याची वैयक्तिक खरेदीची माहिती GeMवरील व्यवहारांशी संबंधित कोणत्याही एजन्सीशी सामायिक केली जात नाही.

6: - gem.gov.in मेल आयडी कसा मिळवावा?

दुय्यम वापरकर्त्यासाठी gem.gov.in मेल आयडी तयार करण्याची विनंती GeM SPVच्या प्राथमिक वापरकर्त्यांच्या nic/gov मेल आयडीद्वारे पाठवावी. योग्य विचार केल्यानंतर, gem.gov.in मेल आयडी दिला जाईल.

7- gem.gov.in मेल आयडी मिळण्यासाठी किती वेळ लागतो?

प्राथमिक वापरकर्त्यांच्या nic/gov मेल आयडीद्वारे अग्रेषित केलेल्या विनंतीनुसार 48 तासांच्या आत GeM मेल आयडी प्रदान करते.

8: - यापैकी आता कशावर व्यवहार करू शकतो? - GeM V2 किंवा GeM V3 ?

GeM V3 वर उपलब्ध असलेल्या उत्पादनांसाठी/थेट खरेदीसाठी फक्त GeM V3 वरच व्यवहार केले जातील. GeM V3 वर उपलब्ध नसलेल्या उत्पादने/श्रेणींसाठी, GeM V2 वर थेट खरेदीसाठी व्यवहार आयोजित केले जाईल.

1: GeM पोर्टलवर एखादे उत्पादन विकत घेण्यासाठी खरेदीदाराला BIDची आवश्यकता कधी असते?

खरेदीदार तीन वेगवेगळ्या OEMs तुलना केल्यानंतर, त्याला/तिला एक एल 1, एल 2 आणि एल 3 उत्पादन प्राप्त होईल. सूचित एल 1 व्यतिरिक्त कोणतेही उत्पादन निवडल्यास, खरेदीदार प्रत्यक्ष खरेदीसाठी निवड करू शकणार नाही आणि म्हणून त्यासाठी BID तयार करणे आवश्यक आहे.

2: - BID वैधता कालावधी काय आहे?

BID वैधता कालावधी किमान 15 दिवस आणि जास्तीतजास्त 90 दिवस आहे.

3: - EMD म्हणजे काय?

EMD म्हणजे Earnest Money deposit (बयाना रक्कम जमा करणे) होय. जे एका व्यवहारात खरेदीदाराने विक्रेत्याविषयी दर्शविलेल्या विश्वासाची पुंजी आहे.

4: - खरेदीदाराच्या बाजूने ठरविलेली EMD टक्केवारी रक्कम काय आहे?

EMD रक्कम ही तो/ती खरेदी करत असलेल्या उत्पादनाच्या एकूण मूल्य किंमतीच्या 2-5% आहे.

5: - बोली प्रतिसाद मूल्यनिर्धारण पद्धत (Bid Response Evaluation Method) काय आहे?

खरेदीदार तो/ती खरेदी करत असलेल्या उत्पादनाचे मूल्यमापन करू इच्छित असल्यास, खरेदीदार तांत्रिक व आर्थिकदृष्ट्या उत्पादनाचे मूल्यमापन करण्यासाठी गुणवत्ता आणि आधारित मूल्य निवड निवडेल किंवा उत्पादनाच्या केवळ वित्तीय मूल्यांकनासाठी एक आधारित मूल्य निवड करेल.

6: - Bid Item Split-able काय आहे?

खरेदीदार **Bid Item Split-able** निवडल्यास, तो / ती Bid यशस्वी पूर्ण झाल्यानंतर आणि ऑर्डरच्या निर्मितीपूर्वी एल 1, एल 2, एल 3 मधील ऑर्डर विभाजित करू शकतो.

7: - खरेदीदाराकडून कोणत्या वितरणाची निवड केली जाऊ शकते त्या भिन्न अटी काय आहेत?

खरेदीदाराकडून निवडलेल्या विविध वितरणाच्या अटी खालीलप्रमाणे आहेत:

अ. मालाच्या जागेजवळ मोफत वितरण

ब. रेल्वेस्टेशनवर मोफत पाठविणे - जिल्हा रेल्वे स्टेशनला वितरणामध्ये मदत

क. Freight Pre-paid - Freight शुल्क आधीपासून बिलामध्ये समाविष्ट केले आहेत

ड. आधीच्या कामाचे वितरण – विक्रेता परिसरातील वस्तू/माल प्राप्त करण्यासाठी प्राप्तकर्ता/ग्राहक जबाबदार आहे.

ई. Cost Insurance Freight - Freight चा खर्च विक्रेत्याद्वारे भरला जातो

च. Free On Board - विक्रेता जहाजावरील पोस्टवर माल चढवण्यास जबाबदार आहे जी खरेदीदाराची जबाबदारी आहे.

8: - 3.0 वर BID निर्मिती करताना वापरकर्ते विशेष देयक अटी आणि नियमांची निवड करू शकतात का ?

होय, खरेदीदार उपलब्ध Dropdown पर्यायांतील उपलब्ध असलेले विशेष अटी आणि नियम निवडू शकतो.

विक्रेता नोंदणी

1 - GeM वर एक विक्रेता म्हणून नोंदणी करण्याचे निकष काय आहेत?

वास्तविक उत्पादनांची निर्मिती किंवा बाजारपेठ करणारे किंवा सेवा वितरित करणारे कोणतेही विक्रेता GeMवर विक्रेता होऊ शकतात. एखाद्या विक्रेताला आपला आधार क्रमांक, CIN/UAN/GSTIN (जर वित्तीय उलाढाल 20 लाखांपेक्षा जास्त असेल तर) किंवा संस्थेची कागदपत्रे (जर वित्तीय उलाढाल 20 लाख रुपयांपेक्षा कमी किंवा त्यापेक्षा कमी असेल तर) आणि बँकेच्या माहितीची आवश्यकता असेल.

2 – एखादी व्यक्ती विक्रेता आणि सेवा पुरवठादार म्हणून GeM वर स्वतः नोंदणी करू शकते का?

होय, व्यक्ती 'विक्रेता' पर्याय निवडून विक्रेता आणि सेवा प्रदाता म्हणून स्वतःची नोंदणी करू शकते.

3 - जर एखाद्या व्यक्तीला सेवा प्रदाता म्हणून स्वतःची नोंदणी करणे आवश्यक असेल तर तिला/त्याला वेगळा आधार क्रमांक लागतो का?

नाही, समान आधार क्रमांक एक विक्रेता आणि सेवा प्रदाता म्हणून नोंदणी करण्यासाठी वापरले जाऊ शकते.

4: - विक्रेता GeMवर त्याच्या/तिच्या Firm/Companyला नोंदणी कशी देऊ शकतो?

विक्रेताने नोंदणीसाठी GeM पोर्टलला भेट देणे आणि ITR type, मूल्यांकन वर्ष आणि पोचपावती क्रमांक प्रदान करणे आवश्यक आहे. जर एक Firm असेल तर त्याला / तिला PAN देणे आवश्यक आहे आणि जर ती एक Company असेल तर तिला CIN प्रदान करणे आवश्यक आहे. ही माहिती पुरविल्यावर विक्रेता त्याच्या/ तिच्या Firm/Company GeM वर नोंदणी करू शकतात.

5 - विक्रेता नोंदणीमध्ये 'इतरांना' एक पर्याय आहे का? सध्या उत्पादन, सेवा आणि दोन्हीसाठी पर्याय आहे?

नाही, विक्रेता नोंदणीमध्ये 'इतरांसाठी' पर्याय नाही. पुनर्विक्रेता उत्पाद/सेवांखालील दोन्हीपैकी एक म्हणजे नोंदणीकृत वस्तू/सेवा/दोन्ही पुनः विक्री करीत आहेत किंवा नाही यावर अवलंबून आहेत.

6: - विक्रेता संघटनेच्या नोंदणीदरम्यान, ITR तपशील तीन वर्षांसाठी देणे बंधनकारक आहे का? विक्रेत्याकडे दोन वर्षांसाठी ITR तपशील असल्यास काय करू शकतो?

नाही, तीन वर्षांसाठी ITR तपशील प्रदान करणे अनिवार्य नाही. तो/ती 2 वर्षांसाठी ITR तपशील प्रदान करू शकतो, तिस-या वर्षाची पर्याय दुर्लक्षित करू शकतो आणि पुढे जाऊ शकतो.

7: - एका पुनर्विक्रेतासाठी अधिकृतता पत्र upload करणे अनिवार्य आहे का?

नाही, हे अनिवार्य नाही. पुनर्विक्रेताची इच्छा असल्यास, तो/ती सहाय्यक दस्तऐवजांप्रमाणेच **upload** करू शकतो.

8: - GeM ने पुनर्विक्रेताची अधिकृतता पडताळणी केली आहे का?

पुनर्विक्रेत्याद्वारे **upload** केलेले अधिकृतता पत्र GeM वर auto approved आहे आणि खरेदीदार ते पाहू शकतो.

9: - Firm/Companyसाठी सुरू होण्यासाठी पोचपावती क्रमांक का आवश्यक आहे?

आपण एक **Firm** म्हणून नोंदणी करत असल्यास, एक **Company** किंवा सुरवात म्हणून आपले खाते सत्यापित करण्यासाठी पोचपावती क्रमांक अनिवार्य आहे. हे Credentials आणि इतर तपशीलांच्या वास्तविक वेळेसाठी सत्यापन करण्यासाठी आवश्यकता आहे.

10: - GeM वर विक्रेता म्हणून नोंदणी करण्यासाठी काय निकष आहेत?

वास्तविक उत्पादनांची निर्मिती किंवा बाजारपेठ करणाऱ्या किंवा सेवा वितरित करणारा कोणताही विक्रेता GeM वर विक्रेता किंवा सेवा प्रदाता बनू शकतो.

11: - कंपनीच्या बाबतीत विक्रेता/सेवा प्रदाता म्हणून नोंदणी करण्यासाठी आवश्यक असलेले कागदपत्र कोणते आहेत?

एक विक्रेता/सेवा प्रदात्याला आपला आधार क्रमांक, CIN/UAN, GSTN (जर आर्थिक उलाढाल 20 लाख रुपयांपेक्षा जास्त असल्यास) किंवा संस्थेचे दस्तऐवज (जर आर्थिक उलाढाल 20 लाख रुपयांपेक्षा कमी किंवा त्याहून कमी असेल तर) आणि बँकेची आवश्यक माहिती आवश्यक आहे.

12: - Proprietary Firmच्या बाबतीत विक्रेता/सेवा प्रदाता म्हणून नोंदणी करण्यासाठी आवश्यक असलेले कागदपत्र कोणते आहेत?

एखाद्या Proprietary Firmच्या बाबतीत विक्रेता/सेवा प्रदाता म्हणून आधार आणि Firmची किंवा Proprietarच्या PAN क्रमांकाची आवश्यकता असते.

13: - विक्रेता/सेवा प्रदात्याद्वारे, Firmच्या बाबतीत, PANची उपलब्धता नसल्यास तो त्याच्या वैयक्तिक PAN क्रमांकाचा वापर करू शकतो का?

होय, विक्रेता/सेवा प्रदात्याद्वारे, Firmच्या बाबतीत, PANची उपलब्धता नसल्यास तो त्याच्या वैयक्तिक PAN क्रमांकाचा वापर करू शकतो.

14: - OEM नोंदणी कशी करता येईल?

- ▶ OEM वेबसाइट www.gem.gov.in ला भेट देऊन sign up करणे आवश्यक आहे. पोर्टलवर नोंदणी प्रक्रिया आधीच उपलब्ध आहेत.
- ▶ आधार नोंदणीकृत मोबाइल क्रमांकाचा उपयोग करून sign up करा. (प्राथमिक वापरकर्ता व्यवसाय संस्थेचे प्रमुख असले पाहिजे)
- ▶ नोंदणीकृत मोबाइल क्रमांकावर पाठविलेल्या OTP सह आधार विवरण सत्यापित करा.
- ▶ कंपनी संविधान, व्यवसाय, संस्था प्रकार निवडा.
- ▶ तुमचे PAN Number भरा.
- ▶ बाजारपेठेसाठी त्याच्या/तिच्या ऑफरच्या आधारावर वैध भूमिका निवडा.
- ▶ तो/ती केवळ उत्पादन देते तर 'विक्रेता' निवडा.
- ▶ 'सेवा प्रदाता' निवडा जर त्याने फक्त ती सेवा दिली तर तो दोन्ही उत्पाद आणि सेवा देत असल्यास 'दोन्ही' निवडा.
- ▶ व्यवसाय अस्तित्व सत्यापित करा.(Verify business entity)
- ▶ संस्थेच्या प्रकारावर आधारित, आवश्यक आर्थिक तपशील सादर करा.
- ▶ त्याच्या/तिच्या संस्थेसाठी पुरवणी तपशील सादर करून नोंदणी पूर्ण करा.

15: - Password विसरल्यास तो Reset कसा करावा?

मुख्यपृष्ठावरील login वर क्लिक करा. आपला user id type करा आणि आपला user id आणि captcha प्रविष्ट करा आणि submit बटनावर क्लिक करा. आपल्याला आपल्या नोंदणीकृत mail id वर पासवर्ड reset पाठविला जाईल जो आपण आपला password पुन्हा set करण्यासाठी वापरू शकता.

16: - जर भागीदारी firm असेल तर त्याच्यासाठी कुठलीही श्रेणी नाही. मग अशा व्यक्तींनी कुठे नोंदणी करावी?

भागीदारी ही firm असल्याने, आपण firmच्या श्रेणी अंतर्गत नोंदणी करू शकता.

विक्रेता वापरकर्ता निर्मिती

1: - तुम्ही दुय्यम वापरकर्ता कसा तयार कराल?

कृपया दुय्यम वापरकर्ता तयार करण्यासाठी पुढील 4 पायऱ्या आहेत.

www.gem.gov.in ला तुमच्या credentials चा उपयोग करून login करा.

नवीन वापरकर्ते तयार आणि आमंत्रित करण्यासाठी 'Manage' करा आणि दुय्यम वापरकर्त्यावर क्लिक करा.

संघटनेच्या अंतर्गत सर्व अनिवार्य माहिती भरा — दुय्यम वापरकर्ते तयार करा आणि आमंत्रित करा.

त्यांच्या भूमिका नियुक्त करा.

यानंतर आपण असे सूचित कराल की, 'वापरकर्ता' यशस्वीरित्या तयार करण्यात आला आहे.

2: - एक विक्रेता एकाच वापरकर्त्याला सर्व भूमिका देऊ शकतो का ?

होय, एक विक्रेता सर्व भूमिका एकाच वापरकर्त्याला सोपवू शकतो.

3: - दुय्यम विक्रेत्याचा उद्देश काय आहे?

हे GeM 3.0 वर विक्रेत्यांसाठी एक अभिनव वैशिष्ट्य आहे. विक्रेते दुय्यम विक्रेते तयार करू शकतात आणि त्यांच्यासाठी भूमिका नियुक्त करू शकतात — Product upload, BID/RA Participation, Order Processइ. हे विक्रेतासाठी operationsमध्ये सोयीसाठी आहे. जेणेकरून त्याला/तिला स्वतः सर्व भूमिका निभावणे आवश्यक नसते.

उत्पादन अपलोड

1: - EAN म्हणजे काय?

EAN – European Article Number चे संक्षिप्त रूप आहे. हा Barcode मानक आहे, 12 किंवा 13 आकडी उत्पादन ओळख संकेतांक आहे.

2: - Lead Time म्हणजे काय?

Lead Time अशी वेळ आहे ज्याला विक्रेत्याने त्याच्या/तिच्या उत्पादनास खरेदी करणे आणि माल पाठवणाऱ्या स्थानावर ते पाठविणे आवश्यक आहे. त्या वेळेस प्रदान करणे आवश्यक आहे.

3: - Brand जोडणे शक्य आहे का? आणि पोर्टलवर किती वेळ द्यावा लागेल?

होय, नवीन **Brand** जोडणे शक्य आहे. उत्पादने upload करताना, नवीन Brand जोडण्यासाठी पर्याय उपलब्ध आहेत. Brand जोडल्यानंतर, यास sanitization product द्वारे मंजूर मिळण्यासाठी 48 तास लागतील.

4: - SKU म्हणजे काय?

SKU म्हणजे Stock Keeping Unit चा संक्षेप आहे. हे एका उत्पादनासाठी एक उत्पादन आणि सेवा ओळख संकेतांक आहे.

5: - उत्पादनांची किंमत कोण घेते?

विक्रेता म्हणून, आपण आपल्या उत्पादनांची किंमत set कराल. तथापि, ग्राहक त्याच्या गरजेप्रमाणे उत्पादन निवडण्याचे अधिकार ग्राहकांकडे आहे. ग्राहकाने खरेदीदारानेच दिलेला करार ठेविला पाहिजे जो तुमच्या offer केलेल्या किमतीच्या योग्यतेबद्दल संतुष्ट असेल.

6: - उत्पादनांवर slab discount देणे बंधनकारक आहे का?

नाही, हे अनिवार्य नाही. तो पूर्णतः विक्रेतावर अवलंबून असेल की तो/ती slab सवलत प्रदान करू इच्छितो की नाही.

7: - Upload केलेल्या उत्पादनास प्रशासकीय मंजूरी मिळविण्यासाठी किती दिवस लागतात?

उत्पादन **Upload** झाल्यानंतर GeM वर प्रशासनाने मंजूर केलेल्या उत्पादनास जास्तीत जास्त 48 तास लागतात.

8: - एखादे उत्पादन Upload करताना 10% सवलत देणे बंधनकारक आहे का? होय, GeMमध्ये उत्पादन Upload करताना MRP वर 10% सूट देणे विक्रेतासाठी अनिवार्य आहे.

9: - रजिस्ट्रेशनची काय प्रक्रिया आहे? आणि जर एखाद्या विक्रेत्याकडे proprietorship firm असेल आणि त्याच्याकडे संस्थेचा PAN नसेल तर काय करावे?

या बाबतीत, मालक नोंदणीसाठी आपले **PAN** वापरू शकतात.

10: - पुनर्विक्रेता आपल्या उत्पादनाला कसा Upload करेल?

विक्रेता नोंदणी पूर्ण केल्यानंतर Catalog वर क्लिक करून नंतर नवीन उत्पादन जोडा या पर्यायावर क्लिक करेल यानंतर तो आपल्या उत्पादनाला **Upload** करू शकेल. उत्पादनाची सर्वसाधारण माहिती भरल्यानंतर, system किंमत दर्शविण्याची मागणी करेल. येथे, विक्रेत्याने OEM किंवा पुनर्विक्रेता म्हणून विक्री उत्पादन निवडणे आवश्यक आहे. हे केल्यानंतर त्याला/तिला उत्पादनाशी संबंधित सर्व माहिती भरून उत्पादन Offer करण्याची आवश्यकता आहे. पुनर्विक्रेता विक्रेता/सेवा प्रदाता म्हणून आपले उत्पादन **Upload** करू शकतो. पुढे तो उत्पादनांची माहिती **Upload** करू शकतो आणि **Upload** दरम्यान माहिती पुरवू शकतो.

11: - Bulk Upload शक्य आहे का?

Bulk Upload अद्याप शक्य नाही.

12: - 3.0 मध्ये नवीन ब्रँड प्रविष्ट करण्यासाठी काय आवश्यकता आहे?

उत्पाद माहिती प्रविष्ट करताना उपलब्ध Drop Down पर्यायांमधून 'Brand' निवडा, जर आपले Brand उपलब्ध नसेल, तर कृपया ते जोडण्यासाठीच्या पर्यायावर क्लिक करा. नंतरच्या screenमध्ये, Brand नाव type करा आणि 'New Brand Add' वर क्लिक करा. हे GeM मधील उत्पादन स्वच्छता पथकाद्वारे मंजूर केले जाईल.

13: - lead time 15 दिवसांपेक्षा जास्त वेळ का असायला पाहिजे?

विक्रेत्याने उत्पादनाची खरेदी करण्यासाठी आणि खरेदीदाराला तो पाठविण्याची ही किमान वेळ आहे म्हणून.

14: - MRP च्या 10% पेक्षा कमी दराने offer का द्यावी?

GeM वर विक्रेत्याने आपली उत्पादने उत्पाद/सेवेच्या एमआरपीपेक्षा किमान 10% देणे आवश्यक आहे. हे उत्पादन/सेवा खरेदी करण्यासाठी एक स्पर्धात्मक किंमत ऑफर करणे विक्रेत्याला आवश्यक आहे. याप्रमाणे GeM वर सर्व खरेदी उत्पादने जी.आय.एम. विक्रेत्याद्वारे मोठ्या प्रमाणात विकल्या जाऊ शकतात आणि त्याची खात्री करून लाभ मिळविता येऊ शकतो. यासाठी विक्रेते उत्पादनावर उच्च सवलत देतात. विक्रेत्याने त्याच्या कमीतकमी किंमत GeMला द्यावी आणि जी.आय.एम.वर ऑफर किंमतीपेक्षा समान किंवा कमी किंमतीच्या काही उत्पादनाची तुलनेत विक्री करू शकतात किंवा GeMवर कमी किंमतीत देऊ शकतात.

15: - जर GeM 3.0 मध्ये उत्पादनासाठी योग्य श्रेणी सापडली नाही तर काय करावे?

जर GeM 3.0 वर विशिष्ट श्रेणी उपलब्ध नसेल तर ती जोडण्याची प्रतीक्षा करू शकता किंवा आपले उत्पादन वापरणाऱ्या आपल्या उत्पादनाचा विशिष्ट श्रेणीच्या व्यतिरिक्त GeM ला विनंती करण्यासाठी आपल्या उत्पादनाचा वापर करणाऱ्या खरेदीदारास विचारणा करू शकता.

16: - विक्रेता/सेवा पुरवठादार जे उत्पाद/सेवा अपलोड केल्यावर या सेवा प्रकाशित झाल्यानंतर कोणत्या क्षेत्रास संपादित करू शकतात?

आधीपासून अपलोड केलेल्या/प्रकाशित उत्पादनांसाठी, दुरुस्त्या करण्यासाठी GeM वर कोणताही पर्याय नाही. कृपया लक्षात घ्या की, फक्त किंमत आणि Stock कोणत्याही वेळी दिले जाऊ शकते. तथापि दुरुस्त्या करण्यासाठी उत्पादनासाठी विशिष्ट श्रेणीमधील DCEOद्वारे SCN (Show Cause Notice) कारणे दाखवा नोटीस प्रदान केली जाऊ शकते. (कृपया लक्षात घ्या की, SCN (Show Cause Notice) DCEO द्वारे प्रकाशित उत्पादनास दुरुस्त करण्यासाठी नोटीस आहे, जर उत्पादन प्रक्रियेच्या वेळी चुकीची माहिती दिली असेल तर.)

ऑर्डर प्रक्रिया

1: ऑर्डर हाताळताना Tracking Number आणि Tracking URL महत्वाचा का आहे?

ऑर्डरवर प्रक्रिया करताना Tracking Number आणि Tracking URL दोन्ही प्रविष्ट करणे महत्त्वाचे आहे कारण हे ऑर्डर पाठविण्याच्या परिस्थितीत मागोवा घेण्यास मदत करते.

2: विक्रेता पैसे मिळाल्यानंतर इतर कोणत्याही व्यवसायासाठी जबाबदार आहे का? होय, प्रक्रिया पूर्ण करण्यासाठी विक्रेताला Payment प्राप्त केलेल्या पर्यायाला मान्यता देणे आवश्यक आहे.

सामान्य प्रश्न

1: - अनिवार्य क्षेत्रांची स्वतंत्र यादी आहे काय?

नाही, अनिवार्य क्षेत्रांची स्वतंत्र सूची नाही. सर्व आवश्यक रकाने एका चांदणीसह (*) सह चिन्हांकित आहेत.

2: - आधार आणि पॅनमध्ये जर नाव वेगळे असेल तर नोंदणीदरम्यान समस्या उद्भवू शकते का?

नाही, नोंदणी करताना आपल्या खात्याचे नाव वेगळे असल्यास आणि पॅनमध्ये नाव वेगळे असल्यास विक्रेता कोणत्याही समस्येला सामोरे जाणार नाही. केवळ आधार वरील नाव बरोबर समजले जाईल.

3: - विक्रेता/सेवा प्रदाता 3.0 वर पासवर्ड बदलू शकतो आणि 2.0 वर प्रवेश करू शकतो का?

सर्व विक्रेते/सेवा प्रदाते ज्यांनी 3.0 वर पासवर्ड बदलला आहे तेच 2.0 वर प्रवेश करू शकतात.

4: - विक्रेता मूल्यांकनासाठी कोण जबाबदार आहे?

विक्रेत्याचे मूल्यांकन कंपनी आणि उत्पादनाच्या दोन्ही स्तरांवर केले जाते:

भारतीय उत्पादक / OEM

Agent / Distributor / Channel Partner / Reseller of Indian OEMs and Indian e-Marketplaces

Agent / Distributor / Channel Partner / Reseller of Foreign OEMs

GeM वरील सेवा प्रदाते

5: - विक्रेते मूल्यांकन कोण करते?

मूल्यांकन करण्याच्या हेतूसाठी, 3 SEBI empanelled Credit Rating Agencies म्हणजेच M/s CRISIL Ltd, M/s India Ratings and Research Pvt. Ltd. आणि Brickworks Ratings India Pvt. Ltd. व्यस्त आहेत.

6: - विक्रेता मूल्यांकनासाठी काय धोरण आहे?

विक्रेता मूल्यांकन पॉलिसी म्हणते की खालील श्रेणी वगळता सर्व विक्रेत्यांसाठी मूल्यांकन केले जाईल:

अ) OEMs ची वार्षिक उलाढाल रू. 1000 कोटी आणि गेल्या तीन वर्षांत पाच वर्षांत नफा झालेला आहे.

ब) कागदपत्र वगळता स्टेशनरी वस्तूंचे विक्रेते यांनाही या एजन्सींनी केलेल्या मूल्यांकनातून सूट दिली जाईल.

क) श्रेणी (ए) आणि (बी) मध्ये उतरत नसलेले विक्रेते आणि त्यांच्या उत्पादांची यादी आणि order value कमीतकमी रू. 50,000/- पर्यंत आणि जास्तीत जास्त रू. 5 लाखापर्यंत प्रत्येक महिन्यापर्यंत मर्यादित असणाऱ्या प्रत्यक्ष विक्रीखाली विक्री करतात. Bidding /Reverse Auction मध्ये सहभागी होण्यासाठी vendor assessment अनिवार्य असेल.

7: - Vendor Assessment हे सर्वांसाठी अनिवार्य आहे का?

सर्व विक्रेते/सेवा प्रदात्यांसाठी Vendor Assessment (विक्रेता मूल्यांकन) हे अनिवार्य नाही.

8: - विक्रेता/सेवा पुरवठादाराने विक्रेता मूल्यांकनासाठी निर्णय घेतल्यास कोणती माहिती मिळविली जाते ?

जर विक्रेता किंवा सेवा प्रदाता Vendor Assessment साठी करण्यास इच्छुक असेल, तर खालील विस्तृत शीर्षकाच्या अंतर्गत तपशील मिळविलेल्या assessment application चा भाग म्हणून captured केला जाऊ शकतो :

अ) विक्रेता प्रोफाइल (माहिती जसे पत्ता, PAN, CIN, Bank account, Experience with government इत्यादी)

ब) आर्थिक क्षमता (नफा / तोटा तपशील, बँक खाते इत्यादी)

क) आधीचा अनुभव

ड) Territory of operations

ई) उत्पादन संबंधित / सेवा संबंधित तपशील

विक्रेत्याच्या प्रोफाइल आणि आर्थिक क्षमतेनुसार नोंदणीच्या टप्प्यात घेतलेले सर्व संबंधित तपशील विक्रेता मूल्यांकनासाठी अर्ज करता येते.

9: - विक्रेता मूल्यांकनासाठी वैध कालावधी काय आहे ?

विक्रेता मूल्यांकनाची वैध मुदत लागू केलेल्या तारखेपासून दोन वर्षांपर्यंत आहे. तथापि, कोणताही विक्रेता कोणत्याही वेळी नवीन विक्रेते मूल्यांकन प्राप्त करण्यास स्वतंत्र आहे.

10: - Vendor Assessment मध्ये GeM काय भूमिका करते ?

तिसऱ्या पक्षाच्या SEBI ने प्रदान केलेल्या VAA द्वारे मूल्यांकनाच्या assessment and rating मध्ये GeM ची कोणतीही भूमिका नाही.

Dashboard Management

1: - विक्रेता/सेवा पुरवठादाराने नोंदणीकृत तसेच बिलिंग पत्ता दोन्ही प्रदान करणे आवश्यक आहे का ?

विक्रेता/सेवा पुरवठादाराने नोंदणीकृत तसेच बिलिंग पत्ता दोन्ही प्रदान करणे आवश्यक आहे. कारण invoice तयार करताना त्यांनी बिलिंग पत्ता निवडणे आवश्यक आहे.

2: - एखादी व्यक्ती जर MSME अंतर्गत नोंदणीकृत असेल तर विक्रेत्याने कोणती माहिती देणे आवश्यक आहे ?

एखादी व्यक्ती जर MSME च्या अंतर्गत नोंदणीकृत असेल तर त्याला/तिला UAN (Udyog Aadhaar Number) उद्योग आधार क्रमांक आणि LMN (Link Mobile Number) प्रदान करावा लागतो.

Thank you.....